

УДК373.3.091.33:78

STRUCTURAL COMPONENTS OF MUSIC AND CREATIVE ACTIVITY OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN**СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ МУЗИЧНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ****Sanets O.A. / Санець О.А.***магістрантка кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії***Brezhneva S.B. / Брежнєва С.Б.***кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького*

Анотація. В даній публікації актуалізується проблема активізації музично-творчої діяльності молодших школярів на уроках музичного мистецтва. Автори звертають увагу на той факт, що музична освіта у закладах загальної середньої освіти покликана заохочувати учнів до яскравого світу мистецтва, виховувати любов і зацікавленість музикою, формувати естетичний смак, розвивати музичні здібності та художньо-творчі можливості школярів. Музично-творча діяльність молодших школярів неможлива без здійснення ефективного педагогічного керівництва у процесі таких видів музичної діяльності як сприймання музики, колективне музикування, вокально-хоровий спів та арт-дія.

Ключові слова. молодші школярі, сприймання музики, музикування, вокально-хоровий спів, арт-дія.

Сучасний етап розвитку суспільства, глобальні світові тенденції, новий погляд на освіту диктує оновлення підходів до навчання і виховання підростаючого покоління. Особливе місце розвитку дітей відводиться музиці та її невичерпному життєстверджувальному джерелу. Музична освіта має на меті досягнення всебічного розвитку особистості школярів, через заохочування учнів до яскравого світу мистецтва, виховання любові і зацікавленості ними музикою, формуванні естетичного смаку, музичних здібностей та художньо-творчих можливостей. Важливим завданням перед учителем музичного мистецтва постає навчити учнів не тільки виконувати музику, а й емоційно і чуттєво її переживати.

Проблемами музичного виховання школярів та дослідженням змісту музично-творчої діяльності на уроці музичного мистецтва займалися багато педагогів-музикантів, серед яких можна назвати імена Ю.Алієва, О.Апраксиної, Б.Асаф'єва, Н.Ветлугіної, Г.Падалки, В.Медушевського, Є.Назайкинського, В.Шацької, О. Щолокової та інших.

Серед широкого загалу педагогічних визначень нам імпонує трактування поняття «музична творчість» як різновиду дитячої діяльності, що сприяє музичному розвитку учнів. Дуже важливо, щоби на уроці музичного мистецтва відбувався тісний взаємозв'язок із навчанням та учнівською творчістю, адже чим більше і краще оволодіє учень музичними знаннями і вміннями, тим вільніше він зможе ними оперувати і тим багатші будуть його

творчі прояви.

Досліджуючи музично-творчу діяльність молодших учнів на уроках музичного мистецтва, ми виокремлюємо наступні структурні компоненти досліджуваного феномена: сприймання музики, колективне музикування, вокально-хоровий спів та арт-дія. Розглянемо кожен складову:

1. **Сприймання музики.** Розвиток сприймання музики під час її прослуховування у молодших школярів є одним з головних завдань музичного виховання. Формування слухових навичок починається з початкових класів і сприяє розвитку слухової уваги школярів та їх здатності до спостережливості за музикою, що звучить на уроці та поза межами школи.

Серед фундаторів музично-педагогічної думки, існують роздуми про той факт, що процес сприймання творів музичного мистецтва на уроці відбувається у взаємозв'язку з особистісними психічними процесами школярів. Суттєву роль тут відіграє емоційний стан учнів та їхня активність під час сприймання музичних творів, адже на процес сприймання музики впливають попередні знання та попередній досвід у галузі інтерпретації творів музичного мистецтва, а також рівень розвитку індивідуальних музичних здібностей. Ми цілком погоджуємося із викладеною науковою думкою, однак зауважимо, що в учнів початкових класів цей досвід тільки формується і тому учителю важливо заохотити, підбадьорити, зацікавити музикою, навчити її сприймати і розуміти.

2. **Колективне музикування.** Навчання молодших школярів грі на елементарних музичних інструментах є особливістю музично-виконавської діяльності на уроці музичного мистецтва, що дозволяє застерегти виникнення в учнів відчуття неповноцінності, розвиває навички добору мелодій на слух, виховує почуття ритму, є важливим етапом пізнання молодшим школярем звучання музичних інструментів, ознайомлює із музичними явищами і закономірностями, здійснює осягнення засобів музичної виразності, розвиває творчу уяву, слухову та ритмічну увагу, дозволяє емоційно-чуттєво відтворити музичний образ.

3. **Вокально-хоровий спів.** Значення співу на уроці музичного мистецтва надвелике. Він сприяє формуванню не лише музичних і вокальних здібностей молодшого школяра, а й розвиває музичне мислення, розширює словниковий запас, формує сценічну культуру. На уроці музичного мистецтва переважно звучить хоровий спів, адже пісенні твори, запропоновані програмою, передбачають колективне відтворення. викликаючи в молодших школярів яскраві емоції, впливає на естетичні і моральні почуття. Велику роль у навчанні вокально-хоровому співу відіграють правильно сформовані співацькі навички, які розвиваються через відповідність реального звучання музичного твору і внутрішніх музично-слухових уявлень молодших школярів.

4. **Арт-дія.** Зважаючи на те, що урок музичного мистецтва є активізацією всіх особистісних та творчих можливостей учнів, важливим тут є звернення до такого поняття, як арт-дія. На уроці музичного мистецтва у початкових класах учитель заохочує учнів до спільних творчих дій, створює певні ігрові та навчальні ситуації, в яких арт-дія виходить на одне з провідних місць у музично-творчій діяльності. Для активізації творчої ініціативи молодших

школярів варто запропонувати учням творчі завдання у формі гри, кольорового відтворення, хореографічних рухів, театральної інсценізації тощо.

Отже, музично-творча діяльність молодших школярів не можлива без здійснення ефективного педагогічного керівництва, так як динаміка дитячої творчості активізується за допомогою інноваційності змісту творчих завдань, наочного матеріалу, різноманітності педагогічних технологій, тематичних зв'язків із програмовим матеріалом, поєднання колективних та індивідуальних форм творчої роботи. Музичний розвиток учнів початкових класів ефективно відбуватиметься лише у процесі таких видів музичної діяльності як сприймання музики, колективне музикування, вокально-хоровий спів та арт-дія.

***Annotation.** The problem of the activation of musical and creative activity of pupils at lessons of musical art has been actualized in this publication. The authors pay attention to the fact that music education in general secondary education is designed to encourage pupils to the bright world of art, to bring up love and interest in music, to form aesthetic taste, to develop musical abilities and artistic and creative abilities of pupils. Musical and creative activity of pupils is not possible without the implementation of effective pedagogical guidance and in the process of such types of musical activities as music perception, collective music making, vocal and choral singing and art action.*

***Key words.** pupils, perception of music, making music, vocal and choral singing, art action.*